

šolstva, nagrada Gospodarske zbornice Slovenije za podjetniške dosežke, slovenska turistična osebnost leta itd.).

Kot zanimivost pa naj posežemo še v zgodovino slovenske geografije. V Geografskem vestniku 8 (1932) Mavricij Zgonik poroča o ustanovitvi Akademskega geografskega kluba (skrajšano AGK) na Aleksandrovi univerzi v Ljubljani v letu 1931/1932, katerega »glavni načrt je šel v smeri uresničitve večje klubove ekskurzije, nabave prepotrebnih učnih pripomočkov, ustanovitve znanstvenega fonda in v smeri večjega zanimanja za geografijo v svrhu izpolnitve geografskega znanja pri svojih članih.« AGK je tega leta štel 30 članov – študentov geografije. V Geografskem vestniku 14 (1938) pa Svetozar Ilesič poroča o ekskurziji Akademskega geografskega kluba v Bolgarijo in Carigrad. Z iskanjem arhiva Akademskega geografskega kluba bomo še nadaljevali, saj je tudi to del zgodovine naše stroke, ki jo premalo poznamo. Predvidevamo, da je bil AGK eden prvih alumni klubov na Univerzi v Ljubljani, zato prosimo geografe, ki bi imeli kakršnokoli informacijo o tem klubu, da se nam oglašijo. Želimo, da bi AGUL z vzdrževanjem stikov med generacijami geografov nadaljeval poslanstvo Akademskega geografskega kluba izpred sedemdesetih let.

NACIONALNI ATLAS SLOVENIJE

Marko Krevs

Pred nekaj meseci je pri založbi Rokus izšel Nacionalni atlas Slovenije v dveh različicah, v slovenskem in angleškem jeziku. Prikazuje temeljne značilnosti slovenskega ozemlja, poselitve, prebivalstva, gospodarstva, infrastrukture, kulture in okolja. Izpostavljeni »domoljubni« značaj atlasa se odraža v njegovem naslovu, posvetilu urednikov (»ob desetletnici neodvisnosti Slovenije«) in spremnih besedah petih pomembnih političnih osebnosti tega časa, vključno s predsednikom države. Različica v angleščini pa na najboljši način podpira željo po promociji Slovenije in povečanju nje-

ne prepoznavnosti v tujini, kar seveda ni le geografski ali izdajateljev, temveč nacionalni interes.

V strokovnem smislu je Nacionalni atlas Slovenije v mnogih – ugodnih in neugodnih – pogledih pomanjšana različica Geografskega atlasa Slovenije iz leta 1998. V slednjem, ki je obsegal 360 strani, so bile karte večinoma v merilu 1 : 750.000, v sedanjí izdaji s 191 stranmi znatno manjšega formata pa prevladuje merilo kart 1 : 1.000.000. V primerjavi s prvotno izdajo se je bistveno zmanjšala količina besedil in drugih gradiv (fotografij, grafikonov, dopolnilnih kart v večjih merilih), ki so dopolnjevala besedila. Mnogi potencialni uporabniki so se gotovo razveselili priložnejšega formata, zgoščenih besedil, manjšega merila kart, kratkega večjezičnega slovarja zemljepisnih izrazov, nenazadnje tudi bistveno nižje cene te izdaje (tretjina cene Geografskega atlasa). Verjetno bo le redke med njimi motilo, da se vsebina kart in njena kartografska simbolizacija med obema izdajama praktično nista spremenili (razen napisov v legendah). S pomanjšanjem merila so se ustrezno pomanjšali napisi na kartah, kar skupaj z rumenkastim odtiskom papirja (ki zmanjšuje kontrast) povzroči slabšo čitljivost nekaterih najdrobnejših napisov na nekaterih tematskih kartah.

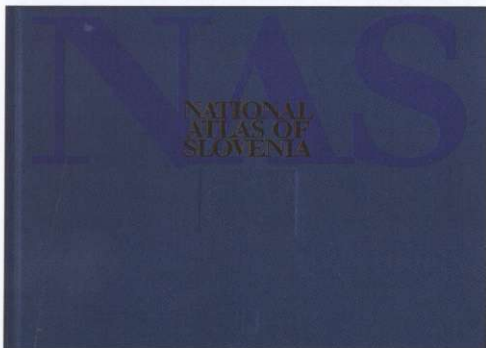
Žal Nacionalni atlas Slovenije iz prvotne izdaje povzema tudi nekatere karte, ki niso najbolj ustrezne (na primer karte naravnega gibanja števila prebivalstva samo za eno leto, namesto predstavitve večletnih povprečij), obenem pa ne prinaša nekaterih kart, ki jih tudi v prvotnem izdelku ni bilo, a bi sodile v nacionalni atlas (na primer karte dohodkov prebivalstva, karte bruto domačega proizvoda ali njemu sorodnega kazalca).

Kot celota Nacionalni atlas Slovenije deluje prepričljivo tako z vidika strokovne zasnovane, kot z vidika tehnične in oblikovalske izvedbe. Zaključimo lahko le s skupno željo geografov in drugih uporabnikov tovrstnih publikacij: naj spreminjanje Slovenije v prihodnje čimbolj redno spremljajo tudi nove izdaje geografskega oziroma nacionalnega atlasa.

DRUŽINSKI ATLAS SVETA

Dejan Cigale

Družinski atlas sveta, ki naj bi bil, kakor piše na naslovnici, prvi geografski atlas za 21. stoletje, je v izvirniku izdala založba Dorling Kindersley, slovensko izdajo pa je pripravila Slovenska knjiga v sodelovanju z Geografskim inštitutom Antona Melika ZRC SAZU, ki ima že bogate izkušnje pri pripravi tovrstnih knjig. V resnici je to prvi atlas sveta v Sloveniji, ki je izšel v 21. stoletju. Gre za obsežno delo, ki obsega kar 390 strani in v katerem je med drugim več kot 150 podrobnih splošnih kart, 180 tematskih kart, 200 reliefnih pokrajinskih modelov, 150 diagramov in geografskih presekov ter 750 barvnih fotografij. Vsi

zemljevidi so izdelani v digitalni tehniki. Posebej za slovensko izdajo je bil pripravljen tudi Sloveniji posvečen štiristranski dodatek z dvostranskim zemljevidom in nekaterimi osnovnimi podatki o Sloveniji.

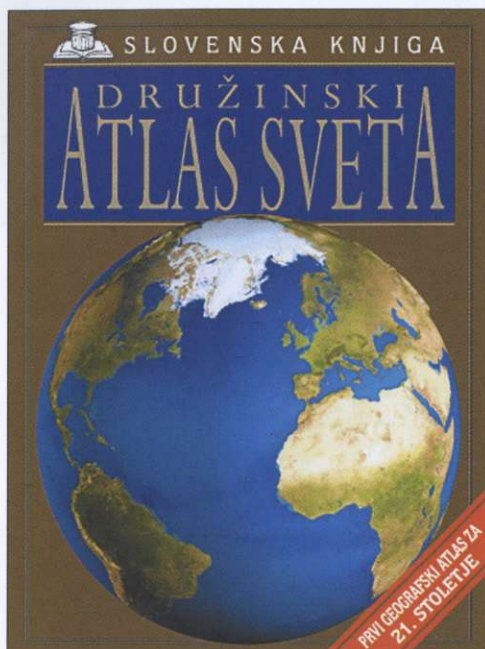
V uvodnem delu knjige so navodila za uporabo atlasa skupaj z razlago kartografskih znakov, dve strani sta namenjeni Osončju, sledi pa del, v katerem so prikazane nekatere splošne naravno- in družbenogeografske značilnosti Zemlje.

V osrednjem, najbolj obsežnem delu so predstavljene celine in njihovi posamezni deli. Sledijo si od datumске meje proti vzhodu (od leve proti desni), tako da je najprej predstavljena Severna Amerika, na koncu pa Oceanija in polarna območja. Posamezna območja prikazujejo splošni zemljevidi, med katerimi jih nekaj sega kar čez tri strani, ob njih pa so še tematski zemljevidi, ki prikazujejo različne naravne in družbene značilnosti obravnavanih ozemelj. Trirazsežnostni prikazi površja olajšujejo predstavo o oblikovanosti pokrajine tudi branja zemljevidov manj večim bralcem. Družinski atlas sveta ni želel biti samo zbirka zemljevidov, zato kratka besedila s pomočjo fotografij, grafov, skic in tematskih zemljevidov predstavljajo nekatere osnovne značilnosti obravnavanih območij. Knjiga tako poskuša hkrati biti tudi neke vrste splošna in regionalna geografija, leksikon ter učbenik, ki ponuja vrsto koristnih informacij tako učencem in dijakom kot odraslemu bralcu. Zaradi skromnega razpoložljivega prostora pa je prikaz različnih geografskih vsebin nujno ostal omejen le na nekatere najpomembnejše značilnosti in izbrane zanimivosti.

Dragocen vir različnih informacij je zaključni del knjige, kjer so med drugim kratek geografski slovarček, nekateri najbolj osnovni podatki o vseh državah sveta, razlaga tujih geografskih imen ter imenik zemljepisnih imen z več kot 80.000 notami.

Čeprav je nastanek tovrstne knjige nujno povezan z mnogimi težavami, je bil za ustvarjalce slovenske izdaje verjetno eden težjih problemov, s katerimi so se soočali, vprašanje zapisovanja zemljepisnih imen. Vrsta resolucij o zemljepisnih imenih Organizacije združenih narodov priporoča zapisovanje zemljepisnih imen v izvorniku, kar pa ni v skladu z navodili slovenskega pravopisa. Tako je bilo treba najti smotrni kompromis med priporočili OZN, pravopisnimi, kartografskimi in geografskimi pravili ter razpoložljivim prostorom. Pri tem je avtorjem uspelo odpraviti številne pogoste nedoslednosti (npr. pri zadnje čase aktualnem poimenovanju držav v osrednji Aziji) in nepravilnosti. Uporabili so tudi nekatere posnemanja vredne rešitve, npr. dvojno – slovensko in izvorno – zapisovanje nekaterih zemljepisnih imen. Vseeno se pojavljajo tudi posamezni vprašljivi zapisi, saj je nemogoče na povsem zadovoljiv način rešiti problematiko zapisovanja zemljepisnih imen, dokler si kriteriji, ki jih je pri tem treba upoštevati, tako nasprotujejo.

Seveda tudi pri tej knjigi ni šlo povsem brez napak in nedoslednosti tako na kartah kot med spremljeval-

nim besedilom, vendar jih je glede na obseg dela zelo malo. Glavna »pomanjkljivost« knjige je tako predvsem razmeroma visoka cena (več kot 30.000 SIT), ki je glede na obseg knjige in naklado povsem razumljiva, vseeno pa pomeni, da bo atlas nedostopen za marsikateri žep. Knjiga vsekakor predstavlja na slovenskem trgu novost na svojem področju, saj je drugačna in vizualno privlačna ter prinaša vrsto svežih prijemov, glede na raznolikost zastopanih vsebin pa si res zasluži naziv Družinski atlas, saj lahko v njej najde kaj zase vsak član družine. Kljub bogatemu gradivu, ki spremlja karte, pa slednje vsekakor ostajajo glavna in najbolj privlačna vsebina knjige, saj besedila in grafične priloge zaradi omejenega prostora ponujajo le najbolj osnovno informacijo o predstavljenih celinah in območjih.

Spoštovani naročniki!

Spremembe naročniških razmerij (prijave, odjave) sporočite upravniku revije na naslov: Damir Josipovič, Inštitut za geografijo, Trg Francoske revolucije 7, Ljubljana, e-naslov: damir.josipovic@uni-lj.si. Veljati pričnejo s 1. januarjem naslednjega leta, razen za šole, pri katerih se spremembe lahko upoštevajo tudi s pričetkom novega šolskega oziroma študijskega leta. Prosimo tudi, da sporočite morebitne spremembe naslova.

Damir Josipovič